

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce **F. P.,** zastoupeného JUDr. Evženem Rašovským, advokátem se sídlem Brno, Špitálka 23b, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně,** se sídlem Brno, nám. Svobody 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 1. 2005, č. j. 29 Ca 279/2004 - 56,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 1. 2005, č. j. 29 Ca 279/2004 - 56, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Brně, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2004, č. j. 7669/03/FŘ/130. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu v Třebíči ze dne 29. 9. 2003, č. j. 278536/03/330913/8982, platební výměr na daňové penále na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období roku 1997, kterým bylo stěžovateli podle § 63 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále též daňový řád), stanoveno penále za opožděnou úhradu daňových povinností v celkové výši 134 735 Kč. Krajský soud žalobu podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) odmítl, neboť stěžovatel neodstranil k výzvě soudu chybějící nedostatky žaloby a soud proto nemohl v řízení pokračovat.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Konkrétně pak namítá, že nebyly splněny podmínky pro odmítnutí žaloby, neboť ta obsahovala řádně uplatněné žalobní body, které jsou projednatelné a určité

a vyhovují § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Poukazuje k tomu na str. 5 žaloby, čl. II., první odstavec, ve kterém je uveden konkrétní skutek (vyměření penále) i právní důvod (porušení § 60 odst. 4 daňového řádu), na str. 5 a 6, čl. III., druhý odstavec, kde je vedle konkrétního skutku (délka trvání řízení) uveden i právní důvod (rozpor s čl. 38 Listiny základních práv a svobod) a na str. 6, čl. III., předposlední odstavec, kde namítá jak skutková tvrzení (nevypořádání se se všemi důvody v odvolání uplatněnými), tak právní důvody (rozpor s § 50 odst. 7 daňového řádu). Dále namítá, že výzva krajského soudu nebyla dostatečně konkrétní a určitá, aby jí bylo možno vyhovět. Rovněž se jednalo o výzvu zmatečnou, neboť žaloba žalobní body obsahovala. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný nevyužil možnosti se ke kasační stížnosti vyjádřit.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu), domnívá se, že žaloba obsahuje žalobní body a byla tak projednatelná.

K tomu ze soudního spisu vyplynulo, že v žalobě ze dne 18. 11. 2004, která obsahovala téměř sedm stran, stěžovatel zejména zpochybnil předepsání penále, když poukázal na to, že žalovaný nezohlednil rozhodnutí Finančního úřadu v Třebíči ze dne 21. 8. 2000, ze dne 14. 3. 2001 o povolení splátek a ze dne 14. 10. 2002. Stěžovatel sdělil, že splátkový kalendář dodržoval a uhradil řádně 52 430,40 Kč (k tomu poukázal na výpis z účtu daňového poplatníka). Dále uvedl, že žalovaný pochybil, pokud vedle napadeného penále vyměřil i úrok, aniž by vzal v úvahu stěžovatelem uplatněné argumenty, týkající se výpočtu příslušenství daně; výslovně k tomu poukázal na § 60 odst. 4 daňového řádu. Zdůraznil také, že je rozhodnutí žalovaného vydáno v rozporu se zákonem č. 337/1992 Sb., včetně zákonů souvisejících, a rovněž Listinou základních práv a svobod. Upozornil také na to, že správní orgány obou stupňů nerespektovaly Pokyn MF ČR D-125, konkrétně pokud jde o lhůtu stanovenou k vyřízení odvolání. Takový postup je podle stěžovatele v rozporu s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (k tomu odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2001, sp. zn. IV. ÚS 146/01). Dále stěžovatel vyjmenoval řadu ustanovení daňového řádu, která považoval za porušená. K namítanému porušení § 50 odst. 7 daňového řádu pak uvedl, že se odvolací orgán nevypořádal se všemi důvody v odvolání uvedenými a jako příklad uvedl námitku týkající se uplatnění reklamace ve smyslu § 53 daňového řádu. Krajský soud usnesením ze dne 30. 11. 2004 stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení doplnil žalobu ze dne 18. 11. 2004 tak, že u všech skutkových důvodů tvrzené nezákonnosti uvede příslušné právní důvody, tj. jaká konkrétní ustanovení právních předpisů byla v rámci skutkových důvodů porušena. Stěžovateli se též dostalo poučení, že nebude-li výzvě vyhověno, jeho žaloba bude odmítnuta. V odůvodnění pak krajský soud poukázal na § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a uvedl, že žaloba neobsahuje žalobní body, neboť jsou v ní uvedeny toliko skutkové důvody, z nichž však nevyplývá, že napadené rozhodnutí odporuje konkrétním ustanovením zákona nebo jiného právního předpisu. Paušální odkaz na obsahově rozsáhlá ustanovení právních předpisů, navíc bez konkrétní vazby na jednotlivé uplatněné skutkové důvody, brání projednání žaloby. Ve stanovené lhůtě pak stěžovatel soudu sdělil, že předmětná žaloba podle jeho názoru obsahuje veškeré zákonem požadované náležitosti,

včetně řádně uvedených žalobních bodů. Krajský soud však napadeným usnesením žalobu odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s. V odůvodnění uvedl, že žaloba neobsahovala řádně uplatněné žalobní body, neboť jsou v ní uvedeny toliko skutkové důvody a paušální odkaz na obsahově rozsáhlá demonstrativně uvedená ustanovení právních předpisů, navíc bez konkrétní vazby na jednotlivé uplatněné skutkové důvody tvrzené v žalobě. Vzhledem k tomu, že stěžovatel neodstranil k výzvě soudu chybějící nedostatky žaloby a soud nemohl v řízení pokračovat, jeho žalobu odmítl.

Je tak třeba posoudit, zda stěžovatelova žaloba obsahovala řádně uplatněné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jak tvrdí stěžovatel, či nikoliv a zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když stěžovatele vyzval k odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a žalobu poté podle tohoto ustanovení odmítl.

Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba mimo jiné obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. nemá-li podání zákonem požadované náležitosti, vyzve předseda senátu podatele usnesením k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Nejvyšší správní soud se již ve svých rozhodnutích žalobními body a jejich nedostatky zabýval. Např. v rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 - 52, uveřejněném pod č. 488/2005 Sb. NSS, uvedl, že *žalobní body [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] musí obsahovat jak právní, tak zpravidla i skutkové důvody, pro které žalobce považuje napadené výroky rozhodnutí správního orgánu za nezákonné nebo nicotné. Pokud žaloba postrádala potřebná konkrétní skutková tvrzení a žalobce vzdor výzvě a poučení soudu nijak nereagoval a vadu neodstranil, postupoval krajský soud v souladu se zákonem, odmítl-li žalobcovo podání z tohoto důvodu.* Problematiku „řádně uplatněného žalobního bodu“ pak Nejvyšší správní soud rozvedl v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, uveřejněném pod č. 835/2006 Sb. NSS. Ke skutkovým důvodům zde soud uvedl, že *líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem.* Pokud jde o právní důvody tak soud zdůraznil, že *žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.*

Právě vyslovené závěry však neznamenají, že bezvadným žalobním bodem je pouze takové skutkové tvrzení, které žalobce přesně subsumuje pod určitá ustanovení zákona. Možno zde připomenout závěry Ústavního soudu vyslovené v nálezu ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. III. ÚS 236/99 zveřejněném pod č. 5 ve svazku č. 17 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, str. 35), *podle něhož přístup, jenž by konkrétní právní argumentaci obsahovou, neobsahující však odkaz na přesně označené ustanovení právního předpisu, považoval k naplnění zásady dispoziční v řízení o přezkoumání zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy za nedostatečnou, nutno považovat za přepjatý formalismus, v důsledku čehož je dotčeno základní právo plynoucí ze ustanovení čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod*. Žalobce tedy svá konkrétní a dostatečně individualizovaná skutková tvrzení nemusí podřazovat pod přesná ustanovení právních předpisů, vždyť přece i nadále platí, že soud zná právo.

Jak vyplynulo ze soudního spisu, stěžovatel v předmětné žalobě sice uvedl některá tvrzení, která dostatečně nekonkretizoval (např. porušení vyjmenovaných ustanovení daňového řádu, případně blíže nespecifikovaných zákonů), avšak vedle toho také řadu tvrzení, z nichž bylo zřejmé, v čem konkrétně považuje rozhodnutí, případně postup žalovaného za nesprávný či nezákonný - ať už se jedná o tvrzení, že žalovaný nezohlednil rozhodnutí finančního úřadu o povolení splátek a skutečnost, že stěžovatel řádně uhradil 52 430,40 Kč a penále tak bylo předepsáno nezákonně, dále že žalovaný pochybil, pokud vedle napadeného penále vyměřil i úrok (k tomu navíc stěžovatel poukázal přímo na § 60 odst. 4 daňového řádu), a v neposlední řadě také stěžovatelova domněnka o tom, že nerespektování lhůty k vyřízení odvolání, stanovené Pokynem MF ČR D-125, je v rozporu s čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a že žalovaný porušil § 50 odst. 7 daňového řádu, když se nevypořádal se všemi důvody v odvolání uvedeným, konkrétně s námitkou týkající se uplatnění reklamace ve smyslu § 53 daňového řádu. Uvedené námitky jsou tak řádně uplatněnými žalobními body podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. i shora citovaného rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, neboť vedle skutkových důvodů obsahují i důvody právní; tj. je z nich zřejmé, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči stěžovateli dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným (např. nezohlednění zaplacení částky 52 430,40 Kč, nerespektování lhůty k vyřízení odvolání, stanovené pokynem ministerstva, atd.), a rovněž právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti (v některých případech dokonce přímo odkazem na konkrétní ustanovení zákona, které považuje stěžovatel určitým jednáním žalovaného za porušené). Ve vztahu k těmto důvodům pak nebylo třeba stěžovatele k odstraňování vad vyzývat, neboť se jednalo o důvody, které soud mohl přezkoumat.

Pokud pak krajský soud stěžovatele vyzval, aby u všech skutkových tvrzení uvedl, jaká konkrétní ustanovení právních předpisů byla porušena, postupoval nezákonně. Odmítl-li poté žalobu pro neodstranění vad podání, resp. pro neuvedení konkrétních ustanovení právních předpisů, je jeho rozhodnutí nezákonné.

Naplnění uplatněného důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tak bylo shledáno.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Brně a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí ve smyslu § 110 odst. 3 s. ř. s.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. července 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu